

Toetsingskader verificatieprotocol: Verificatie van een hoeveelheid ingeboekte (in raffinaderijen bij de productie van een conventionele vervoersbrandstof of een biobrandstof gebruikte) hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong

1 Inleiding

Het doel van het Kader beoordeling verificatieprotocol verificatie van een hoeveelheid ingeboekte (in raffinaderijen bij de productie van een conventionele vervoersbrandstof of een biobrandstof gebruikte) hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong (kortweg: verificatie raffinagereductie vervoersbrandstoffen) is een uiteenzetting te geven van de vereisten voor de goedkeuring van het verificatieprotocol verificatie raffinagereductie vervoersbrandstoffen (hierna: het verificatieprotocol). In dit toetsingskader zijn alle eisen uit de wet Milieubeheer (Wm), het Besluit energie vervoer (Besluit) en de Regeling energie vervoer (Regeling) opgenomen. Het kader bevat geen nieuwe eisen ten opzichte van de regelgeving. Op sommige plaatsen is in *cursief* een toelichting opgenomen, om de verwachtingen van de Nederlandse Emissieautoriteit (NEa) ten aanzien van het verificatieprotocol duidelijk te maken.

Als een verificateur verificaties raffinagereductie vervoersbrandstoffen wil uitvoeren, stelt deze een protocol op welke volledig is. Dat wil zeggen dat het protocol invulling geeft aan alle elementen uit dit toetsingskader. Vervolgens dient de verificateur raffinagereductie vervoersbrandstoffen (hierna: de verificateur) het protocol in bij de NEa. De NEa gebruikt dit kader voor de beoordeling van het ingediende verificatieprotocol.

Vervolgens voert de Raad voor Accreditatie (RvA) een schema-evaluatie uit om te bepalen of het verificatieprotocol toepasbaar is onder accreditatie. Na het positief afronden van de schema-evaluatie door de RvA dient de NEa een advies in bij de minister van Infrastructuur en Waterstaat. De minister neemt het besluit om op advies van de NEa een verificatieprotocol goed te keuren. De verificateur voert vervolgens de verificatiewerkzaamheden uit en werkt overeenkomstig het goedgekeurde verificatieprotocol.

2 Juridische context

Wettelijke eisen

Eisen aan		
Verificateur	Verificatie	Inboeking
Wm, 9.8.3.6	Wm, 9.8.3.6	Wm, 9.8.3.1 en 9.8.3.2
Bev, artikel 35, 36	Bev, artikel 35, 36	Bev, artikel 34
Rev, artikel 29	Rev, artikel 29 en bijlage 8b	Rev, artikel 28

3 Eisen aan het verificatieprotocol

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.0.1 dat verificaties worden uitgevoerd onder accreditatie tegen ISO/IEC 17020, werkveld hernieuwbare energie vervoer, onderdeel verificatie van een hoeveelheid ingeboekte (in raffinaderijen bij de productie van een conventionele vervoersbrandstof of een biobrandstof gebruikte) hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;

Bij het ontbreken van een geldige accreditatie mogen verificaties voor een maximum duur van één kalenderjaar ook worden uitgevoerd bij tijdelijke aanwijzing op basis van accreditatieaanvraag.

- 3.0.2 dat er een redelijke mate van zekerheid wordt gehanteerd ten aanzien van de in de inboekverificatieverklaring verantwoorde inboekingen hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong in het register;

Onder een redelijke mate van zekerheid wordt verstaan: een hoge, maar niet absolute, mate van zekerheid ten aanzien van de vraag of de in de inboekverificatieverklaring verantwoorde inboekingen in het register vrij zijn van materiële onjuistheden;

Met een verificatie op basis van redelijke mate van zekerheid dient het controlerisico tot een aanvaardbaar laag niveau te worden gereduceerd, zodat een positieve vorm van verificatieverklaring mogelijk is.

- 3.0.3 wanneer afwijkingen materieel zijn, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kwantitatieve en kwalitatieve afwijkingen;

Voor kwantitatieve afwijkingen geldt een materialiteitsgrens van 2%. Voor kwalitatieve afwijkingen geldt dat niet-naleving van een vereiste uit de wet- en regelgeving altijd materieel is.

Aspecten zijn van materieel belang als ze redelijkerwijs van invloed zijn op het aantal raffinagereductie-eenheden (RARE's) dat het register na inboeking bijschrijft.

De bepaling of een kwalitatieve afwijking van materieel belang is, is een kwestie van professionele oordeelsvorming.

- 3.0.4 welke informatie wordt vastgelegd ter documentatie van de verificaties en het gevolgde verificatieproces;

Het verificatiedossier laat duidelijk alle relevante verificatiestappen en hun onderlinge samenhang zien, bevat voldoende motivering van de gemaakte keuzes in het kader van oordeelsvorming, bevat een voldoende gedetailleerde vastlegging van de uitgevoerde verificatiewerkzaamheden, is volledig en overzichtelijk.

- 3.0.5 dat alle gegevens en documentatie met betrekking tot de verificatie bewaard worden gedurende ten minste vijf jaar na afloop van het kalenderjaar waarin de verificatie is verricht.

De verificateur bewaart indien nodig kopieën van gedurende het verificatieproces verzamelde relevante bewijzen als onderdeel van een volledig en transparant dossier.

De verificateur vergewist zich ervan dat alle partijen en organisaties bij wie gedurende het verificatieproces informatie wordt verzameld deze informatie minimaal vijf jaar bewaren.

3.1 Planning

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.1.1 welke procedure gevolgd wordt voor de planning van de verificatiewerkzaamheden;
- 3.1.2 welke informatie verzameld wordt ter voorbereiding van de verificatiewerkzaamheden, en op basis waarvan de verificateur voorafgaand aan de verificatie kennis van de scope neemt;
- 3.1.3 hoe het risico op materiële afwijkingen beoordeeld wordt met een risicoanalyse en welke risicofactoren hierin beoordeeld worden;

De verificateur is de verificateur bekend met de administratieve processen van de raffinaderijhouder en de relevante activiteiten en processen op de raffinaderij die onder het door de inboekter gehanteerde vrijwillige systeem zijn gecertificeerd en beoordeelt als onderdeel van de risicoanalyse ten minste:

- *de resultaten van voorgaande verificaties, indien van toepassing;*
- *veranderingen ten opzichte van de voorgaande verificatie;*
- *het risico op:*
 - *ondoeltreffendheid van het beheerssysteem met betrekking tot de massabalans en de inboekingen in het register;*
 - *gebrek aan verantwoordelijkheden en bekwaamheidseisen ten aanzien van belangrijke rollen voor gegevensbeheer;*
 - *ondoeltreffendheid van het onderhoud en kalibratie van meetinstrumenten;*
 - *ondoeltreffendheid van het systeem van administratieve organisatie en interne controle;*

- *ondoeltreffendheid van een correctief en preventief actiesysteem om zwakheden in de gegevens en het systeem te behandelen;*
- *complexiteit met betrekking tot de verwerking van gegevens door de organisatie;*
- *onbetrouwbaarheid van eventuele veronderstellingen die zijn gemaakt;*
- *gebrek aan duidelijkheid van systemen met betrekking tot het verzamelen en verwerking van ruwe gegevens en verdere berekeningen;*
- *ondoeltreffendheid van het beheerssysteem voor het uitgeven van duurzaamheidsverklaringen;*
- *onduidelijkheid in de status van de certificering volgens een erkend duurzaamheidssysteem.*

Risico's en risicofactoren worden gewogen en/of gekwalificeerd naar hoog, midden en laag. Het resultaat van deze analyse wordt gebruikt om het verificatieplan op te stellen.

Het uitvoeren van de risicoanalyse is een dynamische activiteit die wordt uitgevoerd vóór en tijdens het opstellen van het verificatieplan, gedurende de steekproefname en voordat de verificatieverklaring wordt opgesteld.

- 3.1.4 met betrekking tot de totstandkoming van de verificatieverklaring raffinagereductie vervoersbrandstoffen, is de verificateur bekend met de administratieve processen van de raffinaderijhouder en de relevante fysieke situaties op de raffinaderij die onder het gehanteerde vrijwillige systeem van de inboeker is gecertificeerd:

De verificateur bezoekt in elk geval de locatie waar de raffinaderijhouder zijn boekhouding heeft.

De verificateur bezoekt de raffinaderij, die onder het certificaat van het vrijwillige systeem van de raffinaderijhouder valt;

De verificateur controleert of het certificaat van het vrijwillige systeem van de raffinaderij geldig is.

- 3.1.5 hoe, op basis van de risicoanalyse, bepaald wordt welke controle-activiteiten uitgevoerd moeten worden en welke gegevens en informatie verzameld en beoordeeld moeten worden om een redelijke mate van zekerheid te bereiken;

Onderdeel hiervan is een beschrijving van (methode van) de berekening van de steekproefgrootte en steekproefselectie op basis van het risicoprofiel.

De verificateur verzamelt ten minste de volgende gegevens en informatie over:

- *de hoeveelheid en soort hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong die de raffinaderijhouder heeft ingeboekt;*
- *in het geval biobrandstofproductie: de broeikasgasemissiereductieberekening van de producent*
- *of op de raffinaderij een substantiële wijziging heeft plaatsgevonden ten opzichte van de voorgaande verificatie raffinagereductie;*
- *of de raffinaderijhouder eerder hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong heeft ingeboekt;*

- de bevindingen uit de voorgaande drie verificaties raffinagereductie vervoersbrandstoffen;
- de bevindingen uit eventuele inspecties van de emissieautoriteit van de voorgaande drie kalenderjaren.

De verificateur controleert ten minste:

- de soort gebruikte hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong en de hoeveelheid van die brandstof in liters bij 15°C, dan wel in kilogram;
- dat de hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong is gebruikt in de productie van een conventionele vervoersbrandstof of een biobrandstof;
- dat de totale hoeveelheid in dat kalenderjaar door de raffinaderijhouder ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong niet groter is dan het totale gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de raffinaderij bij de productie van een conventionele vervoersbrandstof of van een biobrandstof;
- dat de totale hoeveelheid in dat kalenderjaar door de raffinaderijhouder ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, opgeteld bij de in het HWI-register, bedoeld in artikel 9.10.5.1 van de wet, ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, bedoeld in artikel 9.10.3.1 van de wet, niet groter is dan het totale gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong in de raffinaderij;
- of de raffinaderijhouder de kenmerken van het bewijs van hernieuwbaarheid juist heeft overgenomen;
- of de raffinaderijhouder kenmerken van hernieuwbaarheid ter grootte van de ingezette hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong heeft afgeboekt van de massabalans;
- dat de hoeveelheid verwezenlijkte broeikasgasemissiereductie door het gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet biologische oorsprong niet is meegeteld bij de berekening van de broeikasgasemissie-reductie van de biobrandstof die blijkt uit de broeikasgasemissiereductieberekening en gehanteerde emissiefactor op het bewijs van duurzaamheid;
- controleert de verificateur raffinagereductie vervoersbrandstoffen de in- en verkoopboekhouding van waterstof, alsmede de financiële boekhouding;
- beoordeelt de verificateur de administratieve organisatie en de interne beheersing- en controleprocessen;
- voert de verificateur gesprekken met de werknemers die bij de inboeking van de hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong zijn betrokken.

3.1.6 welke onderdelen deel uitmaken van het verificatieplan.

Het verificatieplan dient als blauwdruk voor het uitvoeren van de verificatiewerkzaamheden. In het verificatieplan staat tenminste:

- de scope van de inboekverificatie hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;
- de gegevens van de opdrachtgever;
- de naam/namen van het personeel dat de verificatiewerkzaamheden uitvoert;
- de mate van zekerheid;

- de materialiteitsgrens;
- de relevante artikelen uit wet- en regelgeving waartegen geverifieerd wordt;
- de bevindingen uit de voorbereidingen, waaronder geconstateerde tekortkomingen en resultaten van de risicoanalyse;
- het verificatieprogramma zoals bepaald op basis van onderdelen 3.1.1 tot en met 3.1.5, waaronder de controle-activiteiten, te verifiëren bewijsmateriaal, te interviewen medewerkers en de te bezoeken locatie(s);
- de planning van de verificatiewerkzaamheden.

De verificateur deelt het verificatieplan met de opdrachtgever. Op basis hiervan kan de opdrachtgever zich voorbereiden op de verificatiewerkzaamheden.

3.2 Uitvoering

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.2.1 welke procedure gevolgd wordt voor de uitvoering van de verificatiewerkzaamheden;
- 3.2.2 hoe de verificatiewerkzaamheden gedocumenteerd worden;
- 3.2.3 dat de verificatiewerkzaamheden overeenkomstig het opgestelde verificatieplan uitgevoerd worden;

Bij aanvang van en tijdens de verificatiewerkzaamheden gaat de verificateur na of er geen relevante veranderingen zijn in beheersaspecten, bepalingsmethoden en berekeningen sinds de voorbereiding en planning, omdat deze van invloed kunnen zijn op de eerder uitgevoerde risicoanalyse en het verificatieplan. Veranderingen in het verificatieplan moeten worden gedocumenteerd en verantwoord.

3.3 Afronding

Het verificatieprotocol beschrijft:

- 3.3.1 welke procedure gevolgd wordt voor het afronden van de verificatiewerkzaamheden en de uitgifte van de verificatieverklaring raffinagereductie vervoersbrandstoffen;

Met betrekking tot de uitgifte van de verificatieverklaring raffinagereductie vervoersbrandstoffen dient iedere inboekverificatieverklaring een unieke code te hebben.

De verificatieverklaring raffinagereductie vervoersbrandstoffen vermeldt de energie-inhoud per soort vloeibare hernieuwbare brandstof overeenkomstig artikel 2 van de regeling.

De verificatieverklaring raffinagereductie vervoersbrandstoffen wordt afgegeven aan de raffinaderijhouder.

De verificateur geeft geen verificatieverklaring af indien niet voldaan is aan de eisen.

- 3.3.2 hoe de resultaten van de verificatiewerkzaamheden gedocumenteerd worden;

De verificateur rapporteert de resultaten van de verificatiewerkzaamheden, inclusief geconstateerde tekortkomingen, zo spoedig mogelijk na afronding van het onderzoek schriftelijk aan de opdrachtgever.

In het rapport is vastgelegd welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en tot welke conclusies de werkzaamheden hebben geleid. De uitgevoerde werkzaamheden dienen aan te sluiten bij in het verificatieplan en verificatieprogramma opgenomen werkzaamheden. Het rapport dient informatie te bevatten, waarmee de conclusies omtrent de geïdentificeerde risico's en aangetroffen fouten en/of omissies kunnen worden onderbouwd, en bevat in dat kader ten minste de reden voor iedere wijziging ten opzichte van de oorspronkelijke risicoanalyse en de risico's; wijzigingen in het verificatieplan en het verificatieprogramma en de reden daarvan; de algehele conclusie bij de beoordeling van aangetroffen fouten en/of omissies, en de overweging of deze fouten en/of omissies al dan niet materieel zijn; de conclusie ten aanzien van de verificatieaanpak en de op grond van het verzamelde bewijsmateriaal verkregen deugdelijke grondslag voor de formulering van conclusies (toereikendheid).

- 3.3.3 hoe tekortkomingen (materiële en niet-materiële afwijkingen) vastgesteld, vastgelegd en afgehandeld worden;

De verificateur dient alle tekortkomingen tijdig te communiceren aan de opdrachtgever. Indien nodig kan de verificateur het controlerisico terugbrengen door het uitvoeren van aanvullende controlewerkzaamheden. Indien nodig kan de verificateur de opdrachtgever verzoeken om ten aanzien van de geconstateerde tekortkomingen correcties of correctieve acties door te voeren.

Als de opdrachtgever de materiële afwijkingen niet kan of wil corrigeren, en de bevindingen de verificateur niet in staat stellen te concluderen dat niet-gecorrigeerde afwijkingen niet van materieel belang zijn, resulteert dit in het uitblijven van een verklaring.

- 3.3.4 welke onderdelen deel uitmaken van de verificatieverklaring raffinagereductie vervoersbrandstoffen;

De verificatieverklaring raffinagereductie vervoersbrandstoffen vermeldt:

- *de gegevens van de raffinaderijhouder met inbegrip van zijn rekeningnummer in het register;*
- *een beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden (met inbegrip van de bezochte raffinaderij);*
- *de hoeveelheid en soort ingeboekte hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong, opgedeeld per soort hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong;*
- *de energie-inhoud per soort hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong overeenkomstig artikel 26 van de regeling;*
- *dat de verificateur raffinagereductie vervoersbrandstoffen een redelijke mate van zekerheid heeft verkregen dat de hoeveelheid en soort gebruikte hernieuwbare brandstof van niet-biologische oorsprong en de ingeboekte hoeveelheid en soort in het register geen materiële afwijkingen bevat;*
- *dat de verificateur raffinagereductie vervoersbrandstoffen een redelijke mate van zekerheid heeft verkregen dat de totaal in dat kalenderjaar door de raffinaderijhouder ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, opgeteld bij de in het HWI-register, bedoeld in artikel 9.10.5.1 van de wet, ingeboekte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong ter*

verkrijging van hernieuwbare waterstofeenheden industrie, bedoeld in artikel 9.10.3.1 van de wet, niet groter is dan het totale gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong bij de productie van een conventionele vervoersbrandstof of van een biobrandstof;

- *dat de hoeveelheid verwezenlijkte broeikasgasemissiereductie door het gebruik van hernieuwbare brandstoffen van niet biologische oorsprong niet is meegeteld bij de berekening van de broeikasgasemissiereductie van de biobrandstof;*
- *een totaaloordeel waaruit blijkt dat de verificateur raffinagereductie vervoersbrandstoffen, met een redelijke mate van zekerheid, de juistheid van de data en informatie over de hoeveelheid en soort ingeboekte hernieuwbare brandstof kan vaststellen.*
- *een verklaring van de verificateur dat hij voldoende en geschikte controle-informatie heeft gekregen om tot zijn oordeel te komen.*

De verificateur beheert de inboekverificatieverklaring vloeibare biobrandstof in het register, bedoeld in artikel 9.8.4.1 van de wet.

- 3.3.5 welke procedure gevolgd wordt voor het melden van vermoedens van fraude aan de Nederlandse emissieautoriteit.

Als er bij de verificatie informatie verkregen wordt die de verificateur doet vermoeden dat er sprake is van opzettelijke onjuist- of onvolkomenheden of niet-naleving van wet- en regelgeving, dient de verificatie-instelling dit te melden bij de Nederlandse Emissieautoriteit.